

Riktlinjer beslutade av styrelsen den 16 februari 2018

Riktlinjer för sanktionsavgifter för vissa överträdelser av artikel 19 i EU:s marknadsmissbruksförordning

1 Bakgrund

Enligt artikel 19 i EU:s marknadsmissbruksförordning¹ är personer i ledande ställning hos en emittent, och dem närstående personer, skyldiga att anmäla sina transaktioner i aktier eller skuldinstrument som är utgivna av emittenten eller derivat eller andra finansiella instrument som är kopplade till dem.

Anmälan ska göras till bl.a. Finansinspektionen utan dröjsmål, senast tre handelsdagar (i förordningen ”affärsdagar”) efter transaktionsdagen.

Anmälningsskyldigheten gäller för alla efterföljande transaktioner så snart transaktionerna har uppnått ett sammanlagt belopp på 5 000 euro under ett kalenderår. Transaktionsbeloppet beräknas utan så kallad nettning. Det innebär att belopp från exempelvis köp och försäljning inte kvittas utan summeras. Huvudregeln är att samtliga transaktioner omfattas och räknas mot tröskelvärdet på 5 000 euro. Även den transaktion som gör att beloppet på 5 000 euro uppnås ska rapporteras.

Kompletterande bestämmelser finns i kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/522² och kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/523³.

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk (marknadsmissbruksförordning) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/3/EG och kommissionens direktiv 2003/124/EG, 2003/125/EG och 2004/72/EG.

² Kommissionens delegerade förordning (EU) 2016/522 av den 17 december 2015 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014 vad gäller undantag för vissa tredjeländers offentliga myndigheter och centralbanker, indikatorer på marknadsmanipulation, tröskelvärden för offentliggörande, den behöriga myndigheten för anmälningar av uppskjutna offentliggöranden, tillstånd att handla under stängda perioder och typer av anmälningsskyldiga transaktioner för personer i ledande ställning.

³ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/523 av den 10 mars 2016 om fastställande av tekniska standarder för genomförande med avseende på formatet och mallen för anmälan och offentliggörande av transaktioner som utförs av personer i ledande ställning i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 596/2014.

Där finns bland annat en icke-uttömmande lista med olika transaktioner som omfattas av anmälningsskyldigheten.

Om en fysisk eller juridisk person bryter mot förordningens regler om anmälningsskyldighet ska Finansinspektionen ingripa, enligt 5 kap. 2 § 5 lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (KompL). Finansinspektionen kan till exempel, enligt 5 kap. 3 § 6 samma lag, besluta om att ta ut en sanktionsavgift av den som gjort sig skyldig till överträdelsen. På grund av överträdelsens karaktär är sanktionsavgift det vanligaste sättet att ingripa.

Finansinspektionen ska fastställa storleken på sanktionsavgiften enligt 5 kap. 18 § KompL. Lagstiftaren har infört ett steglöst avgiftstak med särskilda beräkningsmodeller för juridiska personer (5 kap. 8 § första stycket 1), respektive fysiska personer (5 kap. 8 § första stycket 2).

Sådana omständigheter som Finansinspektionen ska beakta när myndigheten väljer ingripande och bestämmer storleken på sanktionsavgiften anges i 5 kap. 15, 16 och 18 §§ KompL. Där finns en exemplifierande uppräkningslista, där utgångspunkten är att det ska göras en sammanvägd bedömning av de olika omständigheterna i det enskilda fallet (prop. 2016/17:22 s. 390).

Finansinspektionen har möjlighet att avstå från att ingripa bland annat om överträdelsen är ringa eller ursäktlig, eller om det annars finns särskilda skäl (5 kap. 17 § KompL).

Riktlinjerna ska tillämpas på överträdelser som ägt rum från och med den 1 februari 2017 och de fastlagda beloppsgränserna i avgiftstaket är den högsta möjliga sanktionsavgiften enligt 5 kap. 8 § KompL.

Riktlinjerna ska inte tillämpas på

- transaktioner som gäller utsläppsrätter, auktionerade produkter baserade på utsläppsrätter eller relaterade derivat,
- överträdelser av artikel 19.11 och 19.12 i marknadsmissbruksförordningen, och
- överträdelser i form av uteblivna anmälningar som upptäcks av Finansinspektionen.

2 Omständigheter som ska beaktas vid beslut om sanktionsavgifter

När Finansinspektionen beslutar om en sanktion mot en fysisk eller juridisk person ska myndigheten, enligt 5 kap. 15 § KompL, ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av ansvar.

Förutom omständigheter som är kopplade till själva överträdelsen bör Finansinspektionen i försvärande riktning också beakta om anmälaren tidigare

har begått en överträdelse av artikel 19 i marknadsmissbruksförordningen. Vid denna bedömning bör det fästas särskild vikt vid om överträdelserna är likartade och den tid som har förflutit mellan de olika överträdelserna (5 kap. 16 § första stycket KompL).

I förmildrande riktning ska Finansinspektionen beakta om den som har begått en överträdelse i väsentlig mån genom ett aktivt samarbete har underlättat myndighetens utredning, och vidtagit åtgärder efter överträdelserna för att förhindra att den upprepas. En annan förmildrande omständighet är om den som har begått överträdelserna får men till följd av att han eller hon kan antas bli avskedad eller uppsagd från en anställning, eller drabbas av annat hinder eller synnerlig svårighet i yrkes- eller näringsutövning (5 kap. 16 § andra stycket KompL).

När Finansinspektionen fastställer storleken på sanktionsavgiften ska myndigheten, enligt 5 kap. 18 § KompL, ta hänsyn till sådana omständigheter som anges i 15 och 16 §§ samt till den juridiska eller fysiska personens finansiella ställning. Om det går att fastställa ska hänsyn också tas till den vinst som personen, eller någon annan, har gjort till följd av regelöverträdelserna eller till de kostnader som har undvikits.

3 Riktlinjer för att bestämma sanktionsavgifter

När Finansinspektionen prövar om myndigheten ska ingripa enligt dessa riktlinjer ska det först konstateras om reglerna om anmälningsskyldighet har överträtts. Därefter fastställs avgiftens storlek, då Finansinspektionen bedömer under vilka omständigheter själva överträdelserna skedde. Finansinspektionen ska också ta ställning till sådana försvårande och förmildrande omständigheter som inte är kopplade till själva överträdelserna. I lagstiftningen finns en exemplifierande uppräkningslista av vilka omständigheter som ska beaktas.⁴ Vidare ska hänsyn tas till den berörda personens finansiella ställning, och till den eventuella vinst som personen gjort eller till de kostnader som personen undvikit till följd av överträdelserna. Till sist ska Finansinspektionen pröva om överträdelserna är ringa eller ursäktlig, eller om det annars finns särskilda skäl att avstå från ett ingripande.

Finansinspektionen bedömer att det är lämpligt att använda en schablonmodell som utgångspunkt när sanktionsavgiftens storlek fastställs. Om en person som tidigare har begått en överträdelse begår en ny överträdelse som är ringa, ska den lägsta avgiftsnivån i den tillämpliga kolumnen för förseningen användas som grundbelopp.

Enligt marknadsmissbruksförordningen ska anmälan göras inom tre handelsdagar från dagen när transaktionen ägt rum. En försening bör enligt Finansinspektionen räknas i handelsdagar upp till fem handelsdagar. Därefter räknas förseningen i kalenderveckor, respektive månader.

---

⁴ Prop. 2016/17:22 s. 390.

Grundavgifter vid sen anmälan – intervaller för tidsvärdesbedömning för en korrekt ifyllt anmälan (belopp i svenska kronor)

Fysisk person

Ersättning (kr)		≤1 handelsdag	2 handelsdagar	3 handelsdagar	4 handelsdagar	5 handelsdagar	>5 handelsdagar	>2 kalenderveckor	>4 kalenderveckor	>3 mån	>6 mån	>12 mån
1	25 000	-	-	2 500	5 000	6 000	7 000	8 000	9 000	10 000	11 000	12 000
25 001	75 000	-	2 500	5 000	6 000	10 000	12 000	14 000	16 000	18 000	20 000	25 000
75 001	150 000	2 500	5 000	10 000	13 000	17 000	17 500	18 500	21 500	27 000	33 000	36 000
150 001	250 000	5 000	12 000	18 000	24 000	30 000	31 000	33 000	39 000	49 000	59 000	64 000
250 001	500 000	11 000	22 000	34 000	45 000	56 000	58 000	62 000	72 000	91 000	110 000	120 000
500 001	1 000 000	22 000	45 000	68 000	90 000	110 000	120 000	120 000	140 000	180 000	220 000	240 000
1 000 001	2 500 000	53 000	110 000	160 000	210 000	260 000	270 000	290 000	340 000	430 000	510 000	560 000
2 500 001	5 milj.	110 000	230 000	340 000	450 000	560 000	580 000	620 000	720 000	910 000	1 100 000	1 200 000
5 000 001	10 milj.	230 000	450 000	680 000	900 000	1 130 000	1 160 000	1 240 000	1 450 000	1 820 000	2 170 000	2 300 000
10 000 001	20 milj.	450 000	900 000	1 350 000	1 560 000	1 750 000	1 940 000	2 140 000	2 330 000	2 530 000	2 720 000	2 900 000
20 000 001 och över		680 000	1 350 000	2 030 000	2 150 000	2 270 000	2 390 000	2 510 000	2 630 000	2 760 000	2 880 000	3 000 000

Juridisk person

Ersättning (kr)		≤1 handelsdag	2 handelsdagar	3 handelsdagar	4 handelsdagar	5 handelsdagar	>5 handelsdagar	>2 kalenderveckor	>4 kalenderveckor	>3 mån	>6 mån	>12 mån
1	25 000	-	-	2 500	5 000	8 000	9 000	10 000	12 000	16 000	21 000	24 000
25 001	75 000	-	2 500	5 000	10 000	12 000	14 000	15 000	17 000	20 000	30 000	45 000
75 001	150 000	2 500	5 000	12 000	17 000	23 000	26 000	30 000	37 000	50 000	60 000	70 000
150 001	250 000	5 000	15 000	20 000	31 000	42 000	46 000	53 000	65 000	87 000	110 000	120 000
250 001	500 000	12 000	25 000	40 000	58 000	78 000	86 000	100 000	120 000	160 000	200 000	250 000
500 001	1 000 000	22 000	50 000	80 000	110 000	150 000	170 000	200 000	250 000	300 000	400 000	500 000
1 000 001	2 500 000	55 000	120 000	190 000	270 000	360 000	400 000	450 000	550 000	750 000	1 000 000	1 000 000
2 500 001	5 milj.	110 000	250 000	400 000	550 000	780 000	850 000	1 000 000	1 200 000	1 600 000	2 000 000	2 400 000
5 000 001	10 milj.	220 000	500 000	800 000	1 000 000	1 500 000	1 700 000	2 000 000	2 400 000	3 300 000	4 000 000	4 500 000
10 000 001	20 milj.	450 000	1 000 000	1 600 000	2 000 000	3 000 000	3 400 000	3 500 000	4 200 000	4 800 000	5 500 000	6 000 000
20 000 001 och över		680 000	1 400 000	2 400 000	3 500 000	4 200 000	4 500 000	4 800 000	5 100 000	5 400 000	5 700 000	6 000 000

Beräkningsfaktorer

Det är den anmälningsskyldiges ansvar att se till att en anmälan kommer in i tid till Finansinspektionen.

Tabellen ”Grundavgifter – intervaller för tidsvärdesbedömning” bör användas som utgångspunkt. Förseningen i antal handelsdagar och transaktionens storlek är vägledande för hur allvarlig överträdelsen är.

Exempel på omständigheter som bör leda till en höjning av grundavgiften med åtminstone 25 procent, dock alltid inom den begränsning som framgår av 5 kap. 8 § KompL:

- Anmälan innehåller brister i förhållande till kraven i artikel 19.6 i marknadsmissbruksförordningen.
- Det fanns ett väsentligt marknadsintresse att anmälan offentliggjordes.
- Det finns försvårande omständigheter, enligt 5 kap. 16 § första stycket KompL, som inte har med själva överträdelsen att göra.
Exempel:
  - Anmälaren har begått en eller flera likartade överträdelser inom ett år efter att Finansinspektionen ingripit mot anmälaren för en liknande överträdelse.

Exempel på omständigheter som bör leda till en höjning av grundavgiften med åtminstone 50 procent, dock alltid inom den begränsning som framgår av 5 kap. 8 § KompL:

- Det har funnits ett syfte att vilseleda marknaden.
- Det finns försvårande omständigheter, enligt 5 kap. 16 § första stycket KompL, som inte har med själva överträdelsen att göra.
Exempel:
  - Anmälaren har begått en eller flera likartade överträdelser inom två månader efter att Finansinspektionen ingripit mot anmälaren för en liknande överträdelse.

Exempel på omständigheter som bör leda till en sänkning av grundavgiften med åtminstone 25 procent:

- Det finns förmildrande omständigheter, enligt 5 kap. 16 § andra stycket KompL, som inte har med själva överträdelsen att göra. Exempel:
  - Anmälaren får men till exempel i sin anställning till följd av överträdelsen.
- Transaktionen har varit komplicerad, och det har funnits en osäkerhet om rapporteringsskyldigheten eller vilken dag som ska räknas som transaktionsdag.

Exempel på omständigheter som bör leda till en sänkning av grundavgiften med åtminstone 50 procent:

- Det finns förmildrande omständigheter, enligt 5 kap. 16 § andra stycket KompL, som inte har med själva överträdelsen att göra. Exempel:
  - Anmälaren får mycket allvarliga men på grund av överträdelsen, till exempel förlorar sin anställning.
  - En anmälare som är en juridisk person kan visa på dokumenterade åtgärder för att undvika att överträdelsen upprepas.

Proportionalitet

En sanktionsavgift ska inte vara oproportionerlig i förhållande till de omständigheter som framkommit i utredningen och som ligger till grund för Finansinspektionens ingripande. Enligt 5 kap. 18 § KompL ska Finansinspektionen till exempel ta särskild hänsyn till den finansiella ställningen hos den person som gjort sig skyldig till en överträdelse. Finansinspektionen ska även i övrigt beakta proportionalitetsprincipen när storleken på avgiften bestäms i det enskilda fallet. En omständighet som kan beaktas är till exempel beloppets storlek inom det aktuella intervallet i den vertikala kolumnen i tabellen för grundavgiften.

4 Riktlinjer för att avstå från ingripande

Enligt 5 kap. 17 § KompL får Finansinspektionen avstå från att ingripa bland annat om överträdelsen är ringa eller ursäktlig, eller om det annars finns särskilda skäl. Skäl att avstå från att ingripa kan exempelvis vara följande:

- Finansinspektionen har ingripit mot anmälaren för samma transaktion, till exempel om den anmälningsskyldige redan har fått en sanktionsavgift enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument.
- Transaktionen har inte anmälts i rätt tid beroende på omständigheter som den anmälningsskyldige inte rimligen har kunnat råda över eller förutse.
- En anmälan som ursprungligen har gjorts i tid har endast obetydliga felaktigheter som sedan har rättats till (till exempel ett ursäktligt räknefel som gäller antalet aktier).

Dokumentnamn
Insynsriktlinjer
Diarienummer
Handläggare (Namn, Avdelning)
Magnus Schmauch, Kapitalmarknadsrätt
Beslutsfattare (Namn, Befattning, Avdelning)
Styrelsen gd (formella ändringar enligt arbetsordningen)

Beslutsdatum
2018-02-16
Ikraftträdandedatum
2018-02-16
Upphävandedatum

Syfte
Att vara en vägledning vid ärenden om sanktionsavgifter i insynsärenden
Hänvisning till externa krav som föranlett styrdokumentet
5 kap. lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning

Hänvisning till underliggande interna styrdokument

Versionshistorik

Ikraftträdande	Version	Kommentar
2018-02-16	1.0	Första version